

**ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER
AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ**

**NİSAN 2020
CİLT: 7 SAYI: 1**

**JOURNAL OF INTERNATIONAL
MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC
RESEARCHES**

**APRİL 2020
VOLUME: 7 ISSUE: 1**

www.joimar.com
2020

HAKKIMIZDA

Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi 2014 yılında yayın hayatına girmiştir. Dergi yılda 3 kez olmak üzere Mayıs, Ağustos ve Aralık aylarında elektronik olarak yayımlanır. Derginin yayın kabul ettiği temel alanlar eğitim bilimleri, sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve spor bilimleridir. Dergimize yayınlanması için belirtilen bu alanlara uygun olan özgün makale, derleme, kitap bölümü ve olgu sunumları gönderilebilir.

Dergide yayınlanması için kabul edilen akademik çalışmalar dergi web sitesinde elektronik olarak yayımlanır. Dergiye gönderilen akademik çalışmalar editörün onayından geçtikten sonra hakem değerlendirmesi için alana hâkim hakemlere yönlendirilir. Her akademik çalışma en az iki hakem değerlendirmesine tabi tutulur. Editör gerekli gördüğü durumlarda akademik çalışmayı ikiden daha fazla hakemin değerlendirmesine sunabilir. Ancak şartlar ne olursa olsun hem editör hem de derginin diğer yönetim organları hiçbir makaleye dergide yayınlanması için öncelik vermez. Ayrıca her akademik çalışma konu ile ilgili hakemlere yönlendirilirken editör veya dergi yönetim organlarının hakemlerin kararları üzerinde etkide bulunmaları söz konusu olamaz.

Günümüzde akademisyenler başta olmak üzere akademik çalışmalar yapan diğer bilim insanların en fazla karşılaştıkları sorunların başında akademik çalışmalarının uzun değerlendirme sürelerine tabi tutulması gelmektedir. Dergimiz bilim insanların bu sorunu ortadan kaldırmak ve dergiye gönderilen akademik çalışmalara ilişkin hakem görüşlerinin en kısa sürede neticelenmesi için gerekli hassasiyeti göstermektedir. Bunun yanında dergimiz aşağıda yer alan indeks ve dizinlerde taranmaktadır.

International Scientific Indexing
International Institute of Organized Research
Advanced Science Index
Indian Science Index
Infobase Index
General Impact Factor
Scientific Indexing Services
Türk Eğitim İndeksi
Eurasian Scientific Journal Index
Open Academic Journals Index
Directory of Indexing and Impact Factor
Cite Factor Academic Scientific Journals
Researchbib Academic Resource Index
Bibliothekssystem Universität Hamburg
World Catalogue of Scientific Journals
SJIF Scientific Journal Impact Factor
Scholarsteer Scholarly Information
Cosmos Impact Factor
Academic Keys
İdeal Online
Acar Index
Jifactor

ABOUT US

Journal Of International Multidisciplinary Academic Researches entered into the life in 2014. It is published electronically in May, August and December, three times a year. Base fields of the journal are educational sciences, social sciences, health sciences and sport sciences. Unique articles, collections, book sections and case reports can be sent to the journal for publication. Academic studies accepted for the publication on the articles are published on the journal website electronically. Academic studies sent to the journal are directed to the specialist referees after it was certified by the editor. Each academic study is subjected to at least two referee assessments. When the editor finds the evaluation of the study necessary, he can send the study to referees more than two. However, under all circumstances, both the editor and the other managing bodies of the articles can not give priority to any article to be published on the journal. Furthermore, while every academic study is directed to the referees interested in the topic, the editor or managing bodies of the journal can't have any effect on the decisions of the referees.

In this day and time, particularly academicians and other scientists doing academic researches say that the most common difficulty they encountered during their researches was that the academic studies had been subjected to long assessment process. Our journal displays the necessary sensitivity in order to clear the problems and provide the academic studies with results as soon as possible. Additionally, our journal is scanned in the following indexes and lists.

International Scientific Indexing
International Institute of Organized Research
Advanced Science Index
Indian Science Index
Infobase Index
General Impact Factor
Scientific Indexing Services
Index of Turkish Education
Eurasian Scientific Journal Index
Open Academic Journals Index
Directory of Indexing and Impact Factor
Cite Factor Academic Scientific Journals
Researchbib Academic Resource Index
Bibliothekssystem Universität Hamburg
World Catalogue of Scientific Journals
SJIF Scientific Journal Impact Factor
Scholarsteer Scholarly Information
Cosmos Impact Factor
Academic Keys
Ideal Online
Acar Index
Jifactor

ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ
(E-ISSN: 2149-2166)

YAYIN KURULU

EDİTÖR	Kurum
Hakan Hekim	Hekim Limited Şirketi
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	
Okt. Mesut HEKİM	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
SEKRETARYA	
Mehmet TOKGÖZ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Oğuz GÜRKAN	Bozok Üniversitesi
Servet REYHAN	Siirt Üniversitesi
Yılmaz YÜKSEL	Erzurum Teknik Üniversitesi
HAKEM KURULU	
Dr. Ahmet ŞAHİN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Ahmet TALİMCİLER	Ege Üniversitesi
Dr. Akmaral İBRAYEVA	M. Kozybayev Kuzey Kazakistan Devlet Üniversitesi
Dr. Arzu Gürdoğan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Asiye Ayben Çelik	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Ayfer AYDINER BOYLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Dr. Barbaros Serdar ERDOĞAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Doğan Bıçkı	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Dolunay ŞENOL	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Elif BOZYIĞIT	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Emre SERİN	Siirt Üniversitesi
Dr. Erdi Kaya	Akdemiz Üniversitesi
Dr. Esmâ ESGİN GÜNDER	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Feda Rehimov Hannanoğlu	Akü Devlet Üniversitesi
Dr. Georgi GAGANİDZE	Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi
Dr. Gökhan ÇOBANOĞLU	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Gönenç HONGUR	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Gül ÖZKAYA	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Gülay GÜNAY	Karabük Üniversitesi
Dr. Gülten HERGÜNER	Sakarya Üniversitesi
Dr. Hale YAMANER OKTAN	Ege Üniversitesi
Dr. Hande ŞAHİN	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Hanna STAKHEYENA	Boğaziçi Üniversitesi
Dr. Hayri AYDOĞAN	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Hilal Yıldırım Keser	Uludağ Üniversitesi
Dr. Huriyet Bilge	Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Kadri Yılmaz ERDAL	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Mehmet ŞAHİN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Metin SAYIN	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Mir Hamid Sleihan	Islamic Azad University, Iran Üniversitesi
Dr. Modammad Ahmad Qudah	University of Jordan Üniversitesi
Dr. Muharem Cufta	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Murat ÇALIŞOĞLU	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Murat GÖK	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Murat KEÇE	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Mustafa TALAS	Ömer Halis Demir Üniversitesi
Dr. Nihada Delibegović Džanić	University of Tuzla, Bosniaand Herzegovina Üniversitesi
Dr. Nilgün VURGUN	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Nurten DİNÇ	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Özkan YILDIZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Özkan YILDIZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Perihan ŞARA	Uşak Üniversitesi
Dr. Semra AKAR ŞAHİNGÖZ	Gazi Üniversitesi
Dr. Semra TETİK	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Sırrı Cem DİNÇ	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Sibel ERKAL	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Suat KOLUKIRIK	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Tamara Merkulova VYKTOROVNA	Khrakiv Ulusal Üniversitesi
Dr. Tonguç VARDAR	Uludağ Üniversitesi
Dr. Turan IŞIK	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Türkay Türkoğlu	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Zafer Durdu	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Zeynel TURAN	Yüzüncü Yıl Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfalar
Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Hitit Üniversitesi Örneği Yazar: Merve CINCIK	1-16

TABLE OF CONTENTS

	Pages
The Investigation of University Students' Attitudes Towards Free Times: Example of Hitit University Author: Merve CINCIK	1-16

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BOŞ ZAMANLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ: HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

THE INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS FREE TIMES: EXAMPLE OF HITIT UNIVERSITY

Merve CINCIK¹

¹ Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Çorum, Türkiye
e-mail: merveaydinn05@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; 2018-2019 Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine yönelik tutumlarını belirlemek ve öğrencilerin demografik bilgileri ve ilgili konuyla ilgili tutum ölçeği kullanarak araştırılmasıdır. Araştırma da nicel veri toplama teknikleri kullanılmış olup betimsel türdedir. Araştırmanın evrenini Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrenim gören 933 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise tesadüfi yolla seçilen 51 kadın, 79 erkek toplam 130 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumları ile demografik özellikleri, tutumların alt bileşenleri olan bilişsel, duygusal ve davranışsal tutum ile toplam tutum puanları incelendiğinde, Boş Zaman Tutum Ölçeği ile Duyuşsal ve Davranışsal alt boyutu anne baba medeni durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Boş Zaman Tutum Ölçeği ile Davranışsal alt boyutu Katıldığı Boş Zaman Etkinliklerinin Derslerindeki Başarıya Etkisine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Davranışsal alt boyutu Boş zamanlarını değerlendirmede güçlük çekme sıklığına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Sonuç olarak, öğrencilerin boş zaman tutumlarının yüksek olduğu ve demografik değişkenlerin boş zaman tutumu üzerinde önemli bir belirleyici olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Boş zaman değerlendirme, rekreasyon, tutum

JEL KODU: L83

ABSTRACT

The purpose of this research; It is to determine the attitudes of university students studying at the Faculty of Sport Sciences at 2018-2019 Hitit University towards leisure activities and to search through demographic information of the students and attitude scale on the subject. Quantitative data collection techniques were used in the research and are descriptive. 933 students which are studying at Faculty of Sport Sciences of Hitit University constitute the universe of the research. The sample group consists of 51 women and 79 men, totally 130 volunteer students who were chosen randomly. When the attitudes and demographic characteristics of students towards leisure activities, cognitive, emotional and behavioral attitudes, which are the sub-components of attitudes, and total attitude scores are examined, the Leisure Attitude Scale and Affective and Behavioral sub-dimension differ significantly according to parental marital status ($p <0.05$). The Leisure Attitude Scale and Behavioral sub-dimension shows differs significantly according to the Effect of the Leisure Activities Attended on the Courses in Success. ($p <0.05$). Behavioral sub-dimension differs significantly according to frequency of difficulty in assessing leisure time ($p <0.05$). As a conclusion, it can be said that students' leisure attitudes are high and demographic variables are an important determinant of leisure time attitude.

Key Words: Sport, leisure time assessment, recreation, attitude

JEL CODE: L83

GİRİŞ

Serbest zaman kavramı Uluslararası Boş Zamanları İnceleme Grubu'na göre; kişinin toplumsal ve mesleki yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra, hür iradesiyle girişebileceği eğlenme, dinlenme, bilgi ya da becerilerini, toplum yaşamına gönüllü olarak katılım gibi bazı uğraşlar anlamına gelmektedir (Şen & Akpınar, 2016; Şen, 2015). Plato, boş zaman faaliyetleri dâhilinde el işlerinin çok fazla rağbet görmediğini, yetenekli toplum tarafından uygulanan eğitim, spor, drama ve müzik faaliyetlerinin daha ilgi çekici olduğunu ifade

etmiştir. Plato tarafından yazılanların önemli bir bölümünün de boş zamanlarda kaleme alınmış eserler olduğu görülmektedir. Antik Yunan yazıtları; eğitim, kültür ve boş zamanın felsefi açıdan yakınlığını göstermektedir. Yunan boş zaman kavramı, hür bir kişinin yaşam ve tabiatı daha geniş perspektiften görmesi odaklı gelişmiştir. Plato'ya göre felsefe, şiir ve müzik, güzellik ve ebedi dürüstlüğü sağlanmasında bir öncü iken, Aristo'ya göre sadece derin düşünce ve müzik boş zaman kavramını değerlendirmek için yeterli bir olgu şeklinde ifade edilmiştir (Torkildsen, 1999). Kavramsal açıdan Rekreyasyon ise “bireyin zevki bakımından doyurucu, ruhsal ve fiziksel yenilenme kaygısı barındıran, aynı zamanda bireyin sosyal, kültürel, ekonomik ve fizyolojik olanakları ile alakalı boş zaman kullanımlarını içeren eylem veya eylemler” şeklinde ifade edilmektedir (Sevil, 2012).

Serbest zaman endüstri dalının gelişi insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. Boş zamana dahil olma teknik ve yöntemleri asırlardır değişim göstermektedir. Antik çağlar boyunca insanlar, barınma ve beslenme gibi ihtiyaçları paralelinde bir araya gelmişlerdir. Bu tip ihtiyaçlar için toplandığında insanlar besin toplamış, avcılık yapmış ve mağaralarda yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Boş zaman endüstrisi alanındaki en dikkat çeken gelişme, insanların göçebe hayattan yerleşik hayata geçmesiyle başlamıştır. Tarım toplumundan endüstri toplumuna geçiş evresi dâhilinde büyük şehirler ve fabrikaların oluşmasıyla birlikte boş zaman ve çalışma kavramları daha dikkat çekici bir duruma gelmiştir. Ücretli tatiller ve çalışma saatleriyle ilgili anlaşmalar gibi pek çok önemli durum, boş zamanın daha iyi planlanması için sergilenen çabanın ürünüdür (Demir & Oral, 2007). Türkiye’de ise serbest zaman ve rekreyasyon kavramı yeni gelişmekte olan bir alan olarak değerlendirilmektedir. 1990’lı yıllardan itibaren sporla ilgili kaynaklarda bahsedilmeye başlanan rekreyasyon veya serbest zaman kavramı, özellikle 2000’li yılların başı itibari ile bazı üniversitelerin Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okullarında (Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) Rekreyasyon bölümlerinin hayata geçirilmesiyle birlikte daha önemli hal almaya başlamıştır (Gökçe & Orhan, 2011).

Kavramsal açıdan zaman çeşitli unsurlar kapsamında bazı bölümlere ayrılabilir. Örneğin zamanın, bir takım temel gereksinimler, ekonomik gereksinimler ve sosyal gereksinimlerin ortadan kaldırılması adına bölümlere ayrılabilir. İş ve iş dışı olarak iki ana unsura ayrılarak nitelendirilen zamanın özellikle iş hayatındaki süreci farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir. Söz gelimi boş zaman, sosyal zaman, serbest zaman olarak farklı kavramlarla nitelendirilen ve kişinin yaşamının önemli bir bölümünü geçirdiği iş harici zamanlarda, kendi içinde kişisel bakım, yeme-içme, uyku gibi temel gereksinimlerin karşılanma isteğinin olduğu iki bölümde ele alınabilmektedir. Çünkü bu kapsamda da zorunluluk ve gönüllülük durumları önemli bir faktördür (Demir & Demir, 2014).

Sanayileşmeyle beraber zaman algısında da yeni yaklaşımlar geliştirilmiştir. Modern dönemle alakalı bir kavram olan çalışma dışı zaman algısı, gündelik hayatın zorunlu programlamaları dışında, insanların diledikleri gibi değerlendirebilecekleri bir zaman dilimini ifade etmektedir. Sanayi sektöründeki gelişmeler sonucunda yaşanan teknolojik gelişmeler, yaşamın bu gelişmeler sonucu kolaylaşması, gelişmelerin yarattığı rahatlık ve hız, serbest zamanın artmasına olanak sunmuştur. Bu zaman diliminde kişi, keyif verici, eğlendirici, dinlendirici faaliyetlere katılım göstererek fiziksel ve psikolojik olarak yenilenmektedir. Serbest zaman değerlendirme çalışmaları kapsamında yapılan en dikkat çekici çalışmalar; tiyatro ve sinemaya gitmek, spor karşılaşmalarını izlemek, TV izlemek, müzik dinlemek ve kitap okumaktır. Serbest zamanın aktif olarak ele alındığı çalışmalar ise; spor yapmak, kamp yapmak, seyahat etmek vb. faaliyetlerdir (Türker ve ark., 2016). Görüldüğü üzere insanların içinde bulunduğumuz dönemde rekreyasyon faaliyetlerine yoğun olarak eğilimlerinin temelinde, teknolojik gelişmelerin kişinin hayatını kolaylaştırması, rutin yaşam şeklinin gün geçtikçe artması, nüfus artışıyla beraber kentlerin kalabalıklaşması ve yorucu ortamlar haline

dönüşmesi, bunların sonucunda da bireylerde dinlenme ve eğlenme isteğinin artması yer almaktadır (Müderrişoğlu & Uzun, 2004).

Kişiler iş yaşamlarından arta kalan sũrelerde dinlenmek ve sevdikleriyle beraber zaman geçirmekten bũyũk zevk duyarlar. Bu nedenle iş hayatı haricindeki sũreler kişiler açısından oldukça önem arz etmektedir. Bilhassa metropollerde yaşamını sũrdũren kişilerin stresli ve kalabalık Őehir hayatından uzaklaşmak istemeleri kişileri boş zamanlarını değerlendirmek adına rekreasyon aktivitelerine yönlendirmektedir (Kuş ve ark., 2011). Literatũrde insanların serbest zaman ihtiyaını karşılama nedenleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- Rekreasyon etkinliklerinin fiziksel sağlık açısından birçok olumlu yönleri bulunmaktadır. Gũnũmũzde teknolojik gelişmelere paralel olarak bireylerin hareketsiz bir yaşam biçimine sahip olmaları çeşitli sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Bu tũr sağlık sorunlarının başında solunum ve dolaşım yolu hastalıkları, iç organlarda dũzensizlik, kemik hastalıkları, eklem rahatsızlıkları, obezite ve kalp damar rahatsızlıkları gibi sorunlar gelmektedir. Bu kapsamda kişiler karşılaşılabilecek sağlık sorunlarını minimuma indirebilmek için rekreatif etkinliklere ihtiyaç duymaktadırlar.
- Rekreasyon faaliyetlerine katılmak kişinin ruh sağlığını da olumlu bir Şekilde etkilemektedir. Bireylerin gũndelik hayatında iş, aile ve okul koşullarında psikolojik olarak yorulmaları bir sũre sonra sinir sisteminin bozulmasına, kişilerin psikolojik dayanma eşiğinin daralmasına sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra bireylerin yaşamlarının her alanında tekdũzelik hissetmeleri de psikolojik yıpranma seviyesini artırmaktadır. Rekreasyon faaliyetlerine katılım sağlanmasına dair bireyler genel olarak zgũr iradelerini kullanmaktadırlar. Böylelikle rekreasyon faaliyetleri bireylerin zgũrlũk hissini uyandıran ve bireyleri ruhsal yönden zenginleştiren bir öneme sahiptir.
- Rekreasyon faaliyetlerine katılım bireylerin sosyal yanlarının da gelişimine katkıda bulunmaktadır. Özellikle grup olarak gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri bireylerin toplumsal ilişkiler kurmalarına ve sosyal yanlarını geliştirmelerine ciddi sunmaktadır. Bu bağlamda bireylerin toplumsallaşma ihtiyaçlarını karşılamak için rekreasyon faaliyetlerine katılmaları beklenen bir sonuçtur.
- Birçok rekreasyon faaliyetleri kişilerin mevcut bireysel beceri ve yeteneklerinin gelişimine katkı sunmaktadır. Bireylerin önem arz eden bir kısmı mevcut beceri ve yeteneklerinin tam manasıyla farkında değildir. Fakat kişilerin kendi yetenek ve becerilerine uygun olan rekreatif faaliyete yönelmeleri kişisel beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir.
- Bireylerin kendi istekleriyle katıldıkları rekreatif etkinlikler yaratıcılıklarının gelişimi açısından oldukça önemlidir. Yaratıcılık kişilerin sahip olduğu, ancak genellikle bilincine varmadıkları becerilerdir. Rekreasyon etkinliklerine katılım sağlayan bireyler farkına varamadıkları yaratıcı yanlarını da geliştirme olanağı yakalarlar. Kişilerin katıldıkları rekreatif etkinliklerde, alanında lider bir faaliyet lideri varsa bireylerin yaratıcı yanlarının daha çok geliştirilebilmesinin de imkanı vardır.
- Rekreatif etkinliklere katılım sağlamak kişilerin iş yaşamlarındaki performans ve verimi de arttırmaktadır. Bilhassa ağır işlerde çalışan bireylerin kendilerinin ruh haline uygun ve keyif verici rekreasyon etkinliklerine katılım sağlamaları fiziksel ve psikolojik yönden dinlenmelerine, bununla birlikte iş verimliliklerinin de artmasına fayda sağlamaktadır.
- Kişilerin rekreasyon etkinliklerine katılmaları ekonomik yapının gelişmesine katkı sağlamaktadır. Örneğin, kırsal bölgelerde faaliyet gösteren el sanatları kursları, halı dokuma kursları, tamircilik ve marangoz faaliyetlerine katılım sağlamak birer rekreatif faaliyet olmakla birlikte, bölge ekonomisi için de önem arz eden gelir kapısıdır. Bu

kapsamda rekreatif etkinliklere katılım sağlayan bireylerin bir yandan da ekonomik birer üretim aracı olduğu söylenebilir.

- Kişilerin mutluluk ihtiyaçlarını giderebilmek adına rekreatif etkinliklerine katılmaları gerekmektedir. Zira rekreatif etkinliklerin kişileri mutlu eden yönleri mevcuttur. Hatta rekreatif etkinliklerin asıl amacının bireyleri mutlu etmek olduğu söylenebilir.
- Rekreatif etkinliklere katılan bireyler sosyal bütünleşmeye ve dayanışmaya katkıda bulunmaktadır. Aynı alanda gerçekleştirilen rekreasyon etkinlikleriyle toplumun bütün kesimlerinden kişilerin bir araya gelmesi sağlanmaktadır. Birtakım rekreatif etkinliklerle toplumda kutuplaşma içinde yer alan bireyler bir araya getirilerek ortak aktivitelerde bulunurlar. Söz konusu durum, sosyal bütünleşme ve dayanışmanın pekişmesine ortam hazırlamaktadır.
- Rekreasyonel etkinlikler toplumda güçlü bir demokrasi kültürü oluşturulması açısından da oldukça önemlidir. Zira rekreasyon aktiviteleriyle bireyler sosyal kurallara uyum sağlarlar (Karaküçük, 2008).

İnsanların rekreasyon çalışmalarına katılım göstermelerini etkileyen bir takım faktörler mevcuttur. Bunların başında kişilerin mevcut toplumsal özellikleri bulunmaktadır. Bu faktörler toplumun yaşlanma nitelikleri, ilerleyen süreçlerde çocuk sahibi olma isteği, doğum oranlarının düşük olması, evlerin genişlik özellikleri, göç neticesinde doğan etnik çeşitlilikteki artışlar, gençlerin kırsal alanlardan kentlere yerleşmeleri, kırsal kesimdeki nüfus oranının düşmesi, bazı ülkelerde düşüş gösteren bazılarında ise artan nüfus nitelikleri gibi faktörleri kapsamaktadır. Bu çeşitlilikler, rekreasyon ve boş zaman faaliyetlerinin uygulanma şeklinde farklılıklarla sonuçlanmaktadır (Bell ve ark., 2007). Eğitim düzeyi de insanların katılım gösterdikleri boş zaman faaliyetlerini etkilene unsurlar arasında değerlendirilmektedir. Örneğin; eğitim seviyesi yüksek kişiler bale, opera, tiyatro, sinema gibi kültürel faaliyetleri eğitim seviyesi düşük olan kişilere oranla daha fazla tercih etmektedirler (Demir ve Demir, 2006: 38). Bunun yanında yaşanan sosyal çevre faktörü de serbest zaman etkinliklerine katılım üzerinde önemli bir belirleyicidir. Bilimsel alanda gerçekleştirilen faaliyetler de insanların serbest zaman etkinliklerine arkadaş grupları ile beraber katılım gösterme düzeylerinin çok olduğunu göstermektedir (Tercan-Kaas, 2016).

Serbest zaman etkinliklerine katılımı etkileyen unsurlardan bir diğeri de cinsiyet faktörüdür. Pek çok bilimsel çalışmada ulaşılan veriler cinsiyetinin katkısının önemi kadar kişilerin serbest zaman faaliyetlerini de kısıtlayan önemli bir etken bulunduğunu ortaya koymaktadır (Yerlisu-Lapa & Ardahan, 2009; Özşaker, 2012). Yaş faktörü de serbest zaman seçimleri üzerinde dikkat çeken bir belirleyici olarak nitelendirilmektedir. Çünkü her yaş grubunun katılım gösterdiği boş zaman değerlendirme faaliyetlerinin türü ve sıklığı da birbirinden farklıdır. Söz gelimi, gençler boş zamanlarında gece kulübü, bar gibi yerlerde zaman geçirmeyi seçerken, küçük yaştaki bireyler oyun oynamayı, parkta vakit geçirmeyi tercih etmekte, yaşlılar ise daha sakin olarak nitelendirilebilecek yerlerde zaman harcamayı seçmektedirler (Demir & Demir, 2006).

Toplumsal yapı içerisinde bireyin mesleği ya da statüsü de serbest zaman etkinliklerine katılım üzerinde önemli bir belirleyicidir. Söz gelimi, bir memur mevcut vaktinin önemli bir bölümünü çalıştığı kurum bünyesinde geçirmektedir. Buna karşılık bir öğrenci zamanının önemli bir bölümünü okulda harcamaktadır. Burada anlatılmak istenen örneklerden de çıkarılabileceği üzere bir öğrenci ile bir memurun vakitlerini değerlendirme biçimleri çeşitlilik göstermektedir (Tokgöz ve ark., 2015). Benzer şekilde sosyo-ekonomik yapı da serbest zaman etkinliklerine katılımı etkileyebilmektedir. Bu noktada yapılan bir çalışmada işgörenlerin ekonomik gelir seviyelerine göre serbest zaman seçimlerinin değerlendirilmesi hedeflenmiş, çalışma sonucunda işgörenlerin serbest zamanlarında, park, fuar, Pazar, çarşı gibi gezintilere çıkmalarının maddi imkânlarına göre farklılık sergilediği belirlenmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, işgörenlerin maddi imkânları arttıkça park, fuar, Pazar, çarşı gibi

gezintilere katılım oranları artarken, maddi imkânları düştükçe bu tip etkinliklere katılım oranlarının düştüğü belirlenmiştir (Çetinkaya & Sanioğlu, 2016).

Tutum “kişiyi belirli durumlar, semboller, nesnelere, insanlar karşısında bir takım tutumlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimler” olarak açıklanmaktadır (Başer, 2009). Tutumların gerçekleşmesinde ya da oluşmasında davranışsal, duygusal ve zihinsel unsurlar arasında etkililik ve fonksiyonellik yönünden bir beraberlik ve bütünlük vardır. Bu kapsamda tutumların ortaya çıkmasında, zihinsel, duygusal ve davranışsal unsurların birbirleriyle tutarlı bir ilişki içinde olmaları gerekmektedir. Ancak o zaman tutumların oluşum evreleri ile sosyalleşme süreci arasında daha bütünlüklü bir ilişki veya örtüşme söz konusudur. Tutumların oluşum evreleri ile sosyalleşme sürecinin birbiriyle alakalı ve örtüşük olgular olarak irdelenmesinin asıl sebebi de budur. Özetle gerek sosyalleşme sürecinde gerekse tutum oluşum sürecinin her ikisinde de kişinin, mevcut düzene, farklı bir ifadeyle dış çevreye adaptasyonu beklenmektedir. Buna karşın kişinin dış çevresiyle adaptasyonun önemli bir ön şartı, kendi içinde uyum göstermesidir. Bu da ancak bireyin kişiliğini meydana getiren duygusal, zihinsel ve davranışsal unsurlar arasında uyumun ortaya çıkmasıyla mümkündür (İnceoğlu, 2010).

Yukarıda yer alan bilgilerden de anlaşılacağı gibi insanlar farklı amaçlar ile boş zamanlarını değerlendirme faaliyetlerine yönelmektedir. Bunun yanında insanların sahip oldukları tutumlar sergileyecekleri davranışlar üzerinde önemli bir belirleyicidir. Bu noktada insanların boş zaman etkinliklerine yönelmede boş zaman kavramına ilişkin tutumlarının önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Literatürde yer alan çalışmalarda da farklı yaş ve meslek gruplarında yer alan bireylerde boş zamanları değerlendirmeye yönelik tutumların sıklıkla ele alındığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli

Araştırmada var olan durumu sorgulayan betimsel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi uygulanmıştır. Bu tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini; 2018-2019 öğrenim yılında Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 933 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenci sayıları Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini ise tesadüfi yolla seçilen 130 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmacı ölçek maddelerini öğrencilerle yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde, öğrencilerin boş zaman faaliyetleri ile ilgili kişisel ve genel bilgilerini belirlemek amacıyla; “Cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, anne-baba medeni durumu, boş zamanları değerlendirmenin ders başarıya etkisi, haftalık boş zaman süresi, üniversitenin ve öğrenim gördüğü ilin sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarının yeterliliği, boş zamanların nasıl değerlendirildiği” gibi değişkenleri içermektedir. İkinci bölümünde, öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla “Boş Zaman Tutum Ölçeği” kullanılmaktadır.

Öğrencilerin boş zaman tutumlarının incelenmesinde “Boş Zaman Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ragheb & Beard (1982) tarafından geliştirilen “Leisure Attitude Scale:LAS”

“Boş Zaman Tutum Ölçeği”nin Türkçe uyarlaması Akgül ve Gürbüz tarafından yapılmıştır (Akgül & Gürbüz, 2010). Boş Zaman Tutum Ölçeği (1) bilişsel (2) duyuşsal ve (3) davranışsal olmak üzere 3 alt boyut bulunmaktadır. Her alt boyut için 12’şer madde ve toplam 36 maddeden oluşmaktadır. Bu çalışma kapsamında bilişsel tutum alt boyutu iç tutarlılık .92; duyuşsal tutum alt boyutu iç tutarlılık .93; davranışsal tutum alt boyutu iç tutarlılık .89 olarak hesaplanmıştır. 5’li Likert tipi olan ölçekte ifadeler; Kesinlikle katılmıyorum – Katılmıyorum – Kararsızım- Katılıyorum- Kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıtlanmaktadır. Ölçekten en az 36 puan, en fazla ise 180 puan alınabilmektedir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analiz sürecinde SPSS 21.0 programı kullanılmış olup, güven aralığı %95 olarak belirlenmiştir. Ölçek puanlarının normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık değerleri ile hesaplanmıştır. Ölçek puanlarından elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +3 ile -3 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (Groeneveld & Meeden, 1984). Buna göre puanların normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Bu kapsamda veri analizinde test tekniklerin t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Boş Zaman Tutum Ölçeği ve alt boyut puanlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterme durumu t ve ANOVA testleri ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Demografik Değişkenler

		N	%
Yaş	20 yaş ve altı	48	36,9
	21-23 yaş	61	46,9
	24 yaş ve üstü	21	16,2
Cinsiyet	Kadın	51	39,2
	Erkek	79	60,8
Medeni durum	Evli	6	4,6
	Bekar	124	95,4
Bölüm	Öğretmenlik	41	31,5
	Antrenörlük	10	7,7
	Spor yöneticiliği	59	45,4
	Rekreasyon	20	15,4
Sınıf	1,0	7	5,4
	2,0	36	27,7
	3,0	49	37,7
	4,0	38	29,2
Anne eğitim	Okul bitirmemiş	26	20,0
	İlköğretim	56	43,1
	Ortaöğretim	34	26,2
	Lise	13	10,0
	Üniversite	1	,8
	Yüksek lisans/doktora	0	0,0
Baba eğitim	Okul bitirmemiş	11	8,5
	İlköğretim	51	39,2
	Ortaöğretim	34	26,2
	Lise	22	16,9
	Üniversite	12	9,2
	Yüksek lisans/doktora	0	0,0
Anne baba medeni durumu	Evli	116	89,2
	Boşanmış	10	7,7
	Diğer	4	3,1
İkamet ettiğiniz yer	Ailemle	37	28,5
	Arkadaşımlla	43	33,1
	Yalnız	11	8,5
	Yurtta	39	30,0
Üniversiteye gelene kadar yaşadığınız yer	Köy	14	10,8
	İlçe	46	35,4
	İl	70	53,8
Gelir durumu	Düşük	23	17,7
	Orta	86	66,2
	İyi	21	16,2
	Çok iyi	0	0,0

Ankete cevap veren katılımcılardan;

21-23 yaş arası olanların oranı %46,9; erkeklerin oranı %60,8; bekar olanların oranı %95,4; bölümü spor yöneticiliği olanların oranı %45,4; 3.sınıf olanların oranı %37,7'dir.

Annesi ilköğretim mezunu olanların oranı %43,1; babası ilköğretim mezunu olanların oranı %39,2; anne babası evli olanların oranı %89,2'dir.

Arkadaşıyla kalanların oranı %33,1; üniversiteye gelene kadar ilde yaşamış olanların oranı %53,8; geliri orta olanların oranı %66,2'dir.

Tablo 2. Boş Zamana ve Rekreasyon Alanlarına Ait Değişkenler

		n	%
Boş zamanlarımızı genellikle hangi tür etkinliklere katılarak değerlendirirsiniz?	Sportif etkinlikler	71	54,6
	Sosyal etkinlikler	45	34,6
	Kültürel/sanatsal etkinlikler	8	6,2
	Diğer	6	4,6
Belirttiğiniz etkinliklere ne sıklıkla katılırsınız?	Ayda 1-2 kez	42	32,3
	Ayda 3-4 kez	34	26,2
	Ayda 5-6 kez	20	15,4
	Ayda 7 ve üzeri	34	26,2
Katıldığınız boş zaman etkinliklerinin, derslerinizdeki başarınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?	Olumlu	84	64,6
	Olumsuz	6	4,6
	Etkilemiyor	40	30,8
Boş zaman sürenizi haftalık olarak belirtiniz	1-5 saat	19	14,6
	6-10 saat	40	30,8
	11-15 saat	25	19,2
	16-20 saat	26	20,0
	21 saat ve üzeri	20	15,4
Boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz?	Her zaman	18	13,8
	Bazen	89	68,5
	Hiçbir zaman	23	17,7
Üniversitemizin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yeterliliğini değerlendiriniz	Kesinlikle yetersiz	32	24,6
	Yetersiz	47	36,2
	Kısmen	37	28,5
	Yeterli	14	10,8
	Kesinlikle yeterli	0	0,0
Üniversitemizin sahip olduğu rekreasyon alanlarını ne sıklıkla kullanıyorsunuz? (haftalık)	1-5 saat	100	76,9
	6-10 saat	20	15,4
	11-15 saat	6	4,6
	16-20 saat	2	1,5
	21 saat ve üzeri	2	1,5
Çorum ilinin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yeterliliğini değerlendiriniz	Kesinlikle yetersiz	31	23,8
	Yetersiz	51	39,2
	Kısmen	40	30,8
	Yeterli	8	6,2
Sahip olduğunuz boş zamanı daha çok nerede değerlendiriyorsunuz?	Kesinlikle yeterli	0	0,0
	Kampüs içinde	8	6,2
Genel olarak zamanınızı nasıl kullandığınızı düşünüyorsunuz?	Kampüs dışında	122	93,8
	Zayıf	31	23,8
	Orta	77	59,2
	İyi	22	16,9

Ankete cevap veren katılımcılardan;

Boş zamanlarını genellikle Sportif etkinliklere katılarak değerlendirenlerin oranı %54,6; bu etkinliklere ayda 1-2 kez katılanların oranı %32,3; katıldığı boş zaman etkinliklerinin derslerindeki başarısına olumlu etki yaptığını düşünenlerin oranı %64,6; boş zaman süresi haftalık 6-10 saat arası olanların oranı %30,8; boş zamanlarını değerlendirmekte bazen güçlük çekenlerin oranı %68,5'tir.

Üniversitesinin sahip olduğu rekreasyon alanlarını yetersiz bulanların oranı %36,2; Üniversitesinin sahip olduğu rekreasyon alanlarını haftalık 1-5 saat kullananların oranı %76,9; Çorum ilinin sahip olduğu rekreasyon alanlarını yetersiz bulanların oranı %39,2'dir. Sahip olduğu boş zamanı daha çok kampüs dışında geçirenlerin oranı %93,8; genel olarak zamanını orta kullandığını düşünenlerin oranı %59,2'dir.

Tablo 3. Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	n	Minimum	Maximum	Ortalama	ss	Çarpıklık	Basıklık
Duyuşsal	130	16,00	60,00	47,04	8,60	-1,344	2,215
Bilişsel	130	12,00	60,00	47,64	9,77	-1,476	2,677
Davranışsal	130	15,00	59,00	42,38	9,10	-0,803	0,494
Boş Zaman Tutum Ölçeği	130	44,00	176,00	137,06	24,73	-1,320	2,176

Katılımcıların Duyuşsal puanları ortalaması 47,04±8,60; Bilişsel puanları ortalaması 47,64±9,77; Davranışsal puanları ortalaması 42,38±9,10; Boş Zaman Tutum Ölçeği puanları ortalaması 137,06±24,73'tür.

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve alt boyut puanlarından elde edilen çarpıklık ve basıklık katsayıları +3 ile -3 arasında olduğundan normallik sağlanmış olup analizlerimizde parametrik olan test teknikleri kullanılmıştır.

Tablo 4. Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Medeni Durumu Açısından İncelenmesi

Anne baba medeni durumu		n	Ortalama	ss	t	p
Duyuşsal	Evli	116	47,29	8,42	2,103	,037*
	Boşanmış	10	41,40	9,47		
Bilişsel	Evli	116	47,95	9,70	1,820	,071
	Boşanmış	10	42,10	10,41		
Davranışsal	Evli	116	42,62	8,43	2,332	,021*
	Boşanmış	10	35,80	13,34		
Boş Zaman Tutum Ölçeği	Evli	116	137,86	23,61	2,319	,022*
	Boşanmış	10	119,30	31,62		

*p<0,05

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Medeni Durumu Açısından İncelenmesi için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Anne babası evli ile boşanmış olanlar arasında Duyuşsal boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,05). Buna göre anne babası evli olanların Duyuşsal boyutu puan ortalaması daha büyüktür (47,29).

Anne babası evli ile boşanmış olanlar arasında Davranışsal boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,05). Buna göre anne babası evli olanların Davranışsal boyutu puan ortalaması daha büyüktür (42,62).

Anne babası evli ile boşanmış olanlar arasında Boş Zaman Tutum Ölçeği açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,05). Buna göre anne babası evli olanların Boş Zaman Tutum Ölçeği puan ortalaması daha büyüktür (137,86).

Tablo 5. Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Katıldığı Boş Zaman Etkinliklerinin Derslerindeki Başarıya Etkisi Açısından İncelenmesi

Katıldığımız boş zaman etkinliklerinin, derslerinizdeki başarınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz	n	Ortalama	ss	F	p	
Duyuşsal	Olumlu	84	47,83	8,53	5,685	,004*
	Olumsuz	6	36,00	12,18		
	Etkilemiyor	40	47,03	7,11		
Bilişsel	Olumlu	84	48,45	10,32	2,937	,057
	Olumsuz	6	38,67	16,18		
	Etkilemiyor	40	47,28	6,43		
Davranışsal	Olumlu	84	42,79	8,94	0,837	,435
	Olumsuz	6	37,83	14,22		
	Etkilemiyor	40	42,23	8,60		
Boş Zaman Tutum Ölçeği	Olumlu	84	139,07	24,83	3,365	,038*
	Olumsuz	6	112,50	41,73		
	Etkilemiyor	40	136,53	19,65		

*p<0,05

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Katıldığı Boş Zaman Etkinliklerinin Derslerindeki Başarıya Etkisi Açısından İncelenmesi için yapılan bağımsız gruplar ANOVA testi sonuçları aşağıda verilmiştir

Katıldığı boş zaman etkinliklerinin, derslerindeki başarısına etkisini farklı düşünen gruplar arasında Duyuşsal boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,05). Buna göre olumlu etkisi olduğunu düşünenlerin Duyuşsal boyutu puan ortalaması en büyük (47,83) iken olumsuz etkisi olduğunu düşünenlerin ortalaması en küçüktür (36,00). Katıldığı boş zaman etkinliklerinin, derslerindeki başarısına etkisini farklı düşünen gruplar arasında Boş Zaman Tutum Ölçeği açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,05). Buna göre olumlu etkisi olduğunu düşünenlerin Boş Zaman Tutum Ölçeği puan ortalaması en büyük (139,07) iken olumsuz etkisi olduğunu düşünenlerin ortalaması en küçüktür (112,50).

Tablo 6. Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Boş Zamanları Değerlendirmede Güçlük Çekme Sıklığı Açısından İncelenmesi

Boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz	n	Ortalama	ss	F	p	
Duyuşsal	Her zaman	18	45,56	6,64	2,603	,078
	Bazen	89	46,40	9,13		
	Hiçbir zaman	23	50,65	7,02		
Bilişsel	Her zaman	18	47,22	7,32	0,878	,418
	Bazen	89	47,09	10,15		
	Hiçbir zaman	23	50,09	9,92		
Davranışsal	Her zaman	18	44,83	6,71	3,786	,025*
	Bazen	89	40,94	9,28		
	Hiçbir zaman	23	46,04	8,87		
Boş Zaman Tutum Ölçeği	Her zaman	18	137,61	17,63	2,329	,102
	Bazen	89	134,44	25,97		
	Hiçbir zaman	23	146,78	22,83		

*p<0,05

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Boş Zamanları Değerlendirmede Güçlük Çekme Sıklığı Açısından İncelenmesi için yapılan bağımsız gruplar ANOVA testi sonuçları aşağıda verilmiştir

Boş zamanlarını değerlendirmede güçlük çekme sıklığı farklı olan gruplar arasında Davranışsal boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre hiçbir zaman böyle bir sıkıntı çekmeyenlerin Davranışsal boyutu puan ortalaması en büyük (46,04) iken bazen sıkıntı çekenlerin ortalaması en küçüktür (40,94).

Boş Zaman Tutum Ölçeği ile Duyuşsal ve Davranışsal alt boyutu anne baba medeni durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$).

Boş Zaman Tutum Ölçeği ile Davranışsal alt boyutu Katıldığı Boş Zaman Etkinliklerinin Derslerindeki Başarıya Etkisine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$).

Davranışsal alt boyutu Boş zamanlarını değerlendirmede güçlük çekme sıklığına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$).

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve alt boyut puanları yaşa, cinsiyete, medeni duruma, bölüme, sınıfa, anne eğitime, baba eğitime, ikamet edilen yere, üniversiteye gelene kadar yaşanan yere ve gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Boş Zaman Tutum Ölçeği ve alt boyut puanları boş zamanlarında katıldığı etkinliğe, etkinliklere katılma sıklığına, boş zaman süresine, üniversitenin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yeterliliğine, üniversite rekreasyon alanlarının kullanma sıklığına, Çorum ilinin sahip olduğu rekreasyon alanlarının yeterliliğine, sahip olunan boş zamanın değerlendirildiği yere ve genel olarak zaman kullanma şekline göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada öğrencilerin çoğunluğunun serbest zamanlarını sportif etkinliklere katılarak değerlendirdikleri, ayda 1-2 kez serbest zaman etkinliklerine yöneldikleri, serbest zaman etkinliklerine katılımın ders başarılarını olumlu yönde etkilediğini düşündükleri, serbest zaman etkinliklerine haftalık ayrılan sürenin 6-10 saat aralığında olduğu, serbest zaman etkinliklerine katılım konusunda bazen zorluk yaşadıkları, kampüs içinde serbest zaman etkinliklerini değerlendirebilecekleri alanları yetersiz gördükleri, buna paralel olarak serbest zamanlarını genellikle kampüs dışındaki faaliyetlere yönelme suretiyle değerlendirdikleri tespit edilmiştir.

Literatürde yer alan araştırma bulgularının da bu çalışmada elde edilen bulgular ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Üniversite öğrencileri üzerinde bu konuda yapılan bir çalışmada öğrencilerin boş zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmış, araştırmanın sonunda öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek için yeterli zamana sahip olmadıkları, öğrencilerin boş zamanlarını genellikle kampüs dışında dinlenerek geçirdikleri, boş zaman etkinliklerine katılımın akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini düşündükleri, bunun yanında kampüs içindeki boş zaman etkinlik alanlarını yetersiz gördükleri tespit edilmiştir (Akyüz & Türkmen, 2016). Bunun yanında yapılan çalışmalarda üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını genellikle sportif etkinlikler ile değerlendirdikleri (Kiper, 2009; Ergül, 2008; Balcı & İlhan, 2006; Müderrisoğlu & Uzun, 2004), bunun yanında kampüs içi boş zaman etkinlik alanlarını yetersiz gördükleri (Kuş-Şahin ve ark., 2009; Binbaşıoğlu & Tuna, 2014), bazı öğrencilerin ise kampüs içindeki boş zaman değerlendirme alanlarını yeterli düzeyde kullanamadıkları rapor edilmiştir (Mansuroğlu, 2002).

Araştırmaya katılan öğrencilerin boş zaman tutum ölçeği alt boyutları ile toplam ölçek puanlarının yükseğe yakın olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin genel olarak boş zaman etkinliklerine yönelme konusunda olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bunun temelinde öğrencilerin boş zaman etkinliklerine katılım sürecinde etkinliklerden tatmin olmalarının, buna paralel olarak boş zaman etkinliklerine yönelik olumlu tutumlar geliştirmelerinin yattığı düşünülebilir. Üniversite öğrencileri üzerinde bu konuda yapılan benzer çalışmalarda da öğrencilerin boş zaman etkinliklerinden tatmin elde etmelerinin boş

zaman tutumlarını olumlu yönde etkilediği rapor edilmiştir (Akyürek ve ark., 2018; Yıldırım, 2019). Araştırmada elde edilen bu sonucun aksine literatürde yer alan bazı çalışmalarda öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik ilgilerinin, dolayısıyla boş zamana yönelik tutumlarının düşük düzeyde olduğu rapor edilmiştir (Kiper, 2009). Araştırma bulguları arasında paralellik olmamasının temelinde araştırmaların yapıldığı öğrencilerin farklı bölümlerde öğrenim görmelerinin, ders yüklerinin farklı olmasının, kampüs içi boş zaman faaliyet alanlarının farklılık göstermesinin, buna paralel olarak boş zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının değişkenlik göstermesinin yattığı düşünülebilir. Nitekim yapılan bazı çalışmalarda (Yerlisu-Lapa & Ardahan, 2009) üniversite öğrencilerinin kampüs içinde kendilerine boş zaman etkinliklerine katılım için sunulan imkânların kısıtlı olduğunu, ders yoğunluklarının boş zaman etkinliklerine katılımı olumsuz yönde etkilediğini belirttikleri bulgularına ulaşılmıştır. Benzer şekilde yapılan bazı çalışmalarda öğrenim görülen bölüm değişkeninin (Yağmur (2006) ve kampüs içindeki tesis yetersizliğinin boş zaman etkinliklerine katılım konusunda önemli birer belirleyici olduğu vurgulanmıştır (Önal, 2017). Ebeveyn medeni durumu değişkenine göre ele alındığı zaman üniversite öğrencilerinin boş zaman tutumlarının ebeveynleri evli olan öğrenciler lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde evli ebeveyne sahip olan öğrencilerin daha düzenli yaşam tarzına sahip olmalarının, buna paralel olarak boş zaman etkinliklerine yönelme konusunda yeterli zaman bulmalarının yattığı düşünülebilir. Bull ve arkadaşları (2003) tarafından yapılan araştırmada da ebeveyn medeni durumunun bireyin boş zaman etkinliklerine yönelik tutumlarını etkileyen bir unsur olduğu rapor edilmiştir (Akt. Önal, 2017).

Akademik başarı düzeyini etkileme değişkenine göre ele alındığı zaman boş zaman etkinliklerine katılımın akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini düşünen öğrencilerin boş zaman tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde boş zaman etkinliklerine katılımın öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkilememesinin, bunun yanında boş zaman etkinliklerine katılan öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olmasının yattığı düşünülebilir. Üniversite öğrencileri üzerinde bu konuda yapılan bir çalışmada öğrencilerin boş zaman etkinliklerine katılımının incelenmesi ve boş zaman etkinliklerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmış, Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencisi olan 1915 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin boş zaman etkinliklerine katılım sıklıkları arttıkça akademik başarı düzeylerinin de yükseldiği rapor edilmiştir (Öksüz, 2019). Bartın Üniversitesi öğrencileri üzerinde yapılan ve 600 öğrencinin gönüllü olarak katıldığı diğer bir çalışmada öğrencilerin akademik başarı düzeyleri arttıkça boş zaman etkinliklerine yönelme konusundaki tutumlarının da olumlu hale geldiği tespit edilmiştir (Akyüz & Türkmen, 2009).

Boş zamanları değerlendirme konusunda güçlük yaşama durumlarına göre ele alındığı zaman öğrencilerin boş zaman tutum ölçeği alt boyutlarından olan davranışsal alt boyutuna ilişkin görüşlerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, boş zamanları değerlendirme konusunda hiçbir zaman güçlük çekmeyen öğrencilerin davranışsal alt boyut puanlarının anlamlı düzeyde diğer katılımcılardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bilindiği gibi tutum ve davranış arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (İnceoğlu, 2010). Bu kapsamda boş zamanlarını değerlendirme konusunda güçlük çekmeyen öğrencilerin boş zamana yönelik tutumlarının olumlu olduğu, buna paralel olarak boş zaman etkinliklerine yönelme konusundaki davranışsal niyetlerinin yüksek olmasının beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Üniversite öğrencileri üzerinde bu konuda yapılan benzer bir çalışmada da haftalık boş zaman etkinliklerine katılım durumunun, diğer bir ifadeyle boş zaman etkinliklerine zaman ayırma konusunda güçlük çekme durumunun boş zaman tutumunu etkilediği rapor edilmiştir (Çakır, 2017).

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin boş zaman tutumlarının yüksek olduğu, boş zamanlarını spor etkinliklerine katılarak değerlendirdikleri, bunun yanında kampüs içerisinde boş zaman etkinliklerini değerlendirmek için yeterli tesis ve imkân olmadığı için boş zamanlarını genellikle kampüs dışında değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında sosyo-demografik değişkenlerin üniversite öğrencilerinde boş zaman tutumunu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular dâhilinde aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

1. Üniversite öğrencilerinde boş zaman tutumunu etkileyen değişkenlere ilişkin olarak daha geniş kapsamlı araştırma bulgularına ulaşmak için daha büyük örneklem grupları ile benzer çalışmalar yapılabilir.
2. Üniversite öğrencilerinde farklı sosyo-demografik değişkenlerin (cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, aylık gelir düzeyi vb.) boş zaman tutumu üzerindeki etkilerinin incelenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.
3. Gerek bu çalışmada gerekse de literatürde yer alan benzer çalışmalarda üniversite öğrencilerinin kampüs içi rekreatif etkinlik alanlarını yetersiz gördükleri tespit edilmiştir. Bu noktada üniversitelerde kampüs içi rekreatif etkinlik alanlarını geliştirmeye yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akgül, B. M., & Gürbüz, B. (2011). Boş zaman tutum ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 37-43.
- Akyürek, G., Kars, S., & Bumin, G. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman İle İlişkili Tutum, Yönetim ve Memnuniyetlerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-12.
- Akyüz, H., & Türkmen, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi: Bartın üniversitesi örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 1), 340-357.
- Balcı, V., & İlhan, A. (2006). Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 11-18.
- Başer, S. A. (2009). *Öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Bell, S., Tyrväinen, L., Sievänen, T., Pröbstl, U., & Simpson, M. (2007). Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. *Living Reviews in Landscape Research*, 1(2), 1-46.
- Binbaşıoğlu, H., & Tuna, H. (2014). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarına yönelik tutumları: Doğu Anadolu bölgesindeki MYO öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 5(2), 74-93.
- Bull, C., Hoose, J., & Weed, M. (2003). *An introduction to leisure studies*. UK: Prentice Hall.
- Çakır, V. O. (2017). Üniversite öğrencilerin serbest zaman doyum düzeyleri ile serbest zaman yönetimleri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Çetinkaya, A., & Sanioğlu, Z. (2016). Çalışma Saatlerindeki Serbest Zaman Faaliyetlerinin Çalışan Motivasyonuna Etkisi: Kamu Hastaneleri Araştırması. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (17), 89-102.
- Demir, M., & Demir, S. S. (2014). İşgörenlerin serbest zaman gereksinimi ve serbest zaman doyumunu etkileyen faktörler. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 2(3), 74-84.

- Demir, C., & Oral, S. (2007). Relationship among demographic variables and the preferences of water park visitors: An implication from Turkey. *Journal of Yasar University*, 2(6), 537-553.
- Ergül, O. K. (2008). *Üniversite gençliğinin sportif rekreasyon etkinliklerine yönelik ilgileri ve katılma düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.
- Gökçe, H., & Orhan, K. (2011). Serbest Zaman Doyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 139-145.
- Groeneveld, R. A., & Meeden, G. (1984). *Measuring Skewness and Kurtosis*. The Statistician, 33, 391-399.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, algı ve iletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kiper, T. (2009). Namık Kemal Üniversitesi ziraat fakültesi (Tekirdağ) öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 6(2), 191-201.
- Kuş Şahin, C., Akten, S., & Erol, U. E. (2009). Eğirdir meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.
- Mansuroğlu, S. (2002). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 15(2), 53-62.
- Müderrişoğlu, H., & Uzun, S. (2004). Abant İzzet Baysal Üniversitesi orman fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri. *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 5(2), 108-121.
- Öksüz, G. (2019). *Eğitim Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılım düzeylerinin incelenmesi (Balıkesir Üniversitesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Önal, L. (2017). *Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin boş zaman tutumları ile boş zaman aktivitelerine katılımını engelleyen faktörlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Ragheb, M. G. & Beard, J. G. (1982). Measuring Leisure Attitude. *Journal of Leisure Research*, 14(2), 155-167.
- Sevil, T. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler*. Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi İçinde (Ed: Serdar Kocaekşi), 2-26.
- Şen, M., & Akpınar, E. (2016). Serbest zaman okumalarının sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıyı yordamaya etkisi. *Journal of Social Sciences/Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 2146-4561.
- Tercan-Kaas, E. (2016). Üniversite öğrencilerinde serbest zaman engelleriyle baş etme, yaşam tatmini ve vücut algısının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 10-21.
- Tokgöz, M., Demiroğlu, B., & Aslan, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 29-44.
- Torkildsen, G. (1999). *Leisure and recreation management*. New York: Psychology Press.
- Türker, N., Ölçer, H., & Aydın, A. (2016). Yerel Halkın serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları: Safranbolu Örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 49-62.

- Lapa, T. Y., & Ardahan, F. (2009). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve değerlendirme biçimleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 132-144.
- Yıldıran, M. K. (2019). *Üniversite öğrencilerinin boş zaman tutum düzeylerinin boş zamanda sıkılma algısını belirlemedeki rolünün incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.

EXTENDED ABSTRACT

People tend to spend their leisure time activities for different purposes. Besides, attitudes that people have are an important determinant on the behaviors they will exhibit. At this point, it can be said that people's attitudes towards the concept of leisure play an important role in turning to leisure activities. In the studies in the literature, it is seen that attitudes towards evaluating leisure time are frequently addressed in individuals of different ages and occupational groups. In this study conducted, it is aimed to examine the attitudes of university students towards leisure activities according to some variables.

Scanning method, that is one of the descriptive research methods that questioned the current situation, was applied. These screening models are suitable for researches aiming to describe a situation in the past or still as it exists. The universe of the research; In the 2018-2019 academic year, 933 students studying at the Faculty of Sports Sciences at Hitit University constitute. Student numbers were obtained from Hitit University Faculty of Sport Sciences Student Affairs Office. The sample of the research consists of 130 volunteers selected randomly. The researcher applied the scale items to the students face to face. In the research, questionnaire was used as a data collection tool. The survey form consists of two parts. In the first part of the survey, in order to determine the personal and general information about the students' leisure activities; It includes variables such as "gender, age, department, class, parental marital status, the effect of evaluating leisure time on course success, weekly leisure time, the adequacy of leisure time opportunities offered by the university and the city where the student is studying". In the second part, "Leisure Attitude Scale" is used to determine students' attitudes towards leisure activities. Leisure Attitude Scale The "Leisure Attitude Scale: LAS" developed in Turkish by Ragheb and Beard (1982) was made by Akgül and Gürbüz (Akgül and Gürbüz, 2010). There are 3 sub-dimensions: Leisure Attitude Scale (1) cognitive (2) affective and (3) behavioral. Each sub-dimension consists of 12 items and 36 items. Within the scope of this study, it was calculated as cognitive attitude sub-dimension internal consistency .92; affective attitude sub-dimension internal consistency .93; behavioral attitude sub-dimension internal consistency .89. It was answered expressions on a 5-point Likert scale; Absolutely disagree – Disagree – Undecided – Agree – Definitely agree. 36 points minimum and 180 points max can be obtained from the scale. SPSS 21.0 program was used in the data analysis process obtained and the confidence interval was determined as 95%. In the data analysis process, t test and ANOVA test were used. Differences status of Leisure Attitude Scale and subscale scores according to demographic variables were analyzed by t and ANOVA tests.

In the research, it was determined that the majority of the students evaluate their free time by participating in sports activities, they go to leisure time activities 1-2 times a month, they think that participation in free time activities positively affects on their course success, the time spent weekly in leisure time activities is in the range of 6-10 hours, they considered the areas where they could evaluate leisure activities within the campus are insufficient, and in parallel, they spent their leisure time by focusing on activities outside the campus.

It was determined that the students who participated in the study were close to the high scores of leisure attitude scale and total scale scores. In this context, it can be said that students generally have a positive attitude towards turning towards leisure activities. It can be thought

that the students' satisfaction with the activities in the process of participating in leisure activities is based on this and in parallel they develop positive attitudes towards leisure activities.

When it was handled according to the variable of the parental marital status, it was determined that the leisure attitudes of the university students were high in favor of the students whose parents were married. It can be thought that the basis of this result is that the students who have married parents have a more regular lifestyle and, in parallel, find enough time to turn towards leisure activities. In the research conducted by Bull et al. (2003), it was reported that parental marital status is an element affecting the attitudes of the individual towards leisure activities (Akt. Önal, 2017: 14).

When it was handled according to the variable of affecting the academic achievement level, it was determined that students who think that participation in leisure activities positively affects academic success has high leisure attitudes. It can be considered that the participation of leisure activities does not negatively affect the academic achievement of students, also the high academic success of students participating in leisure activities.

When it was handled according to the difficulties in evaluating leisure time, it was determined that students' opinions regarding behavioral sub-dimension, which is one of the sub-dimensions of leisure attitude scale, differed significantly. According to the findings obtained , it was determined that the behavioral sub-dimension scores of the students who had no difficulty in evaluating their leisure time were significantly higher than the other participants. As it is known, there is a significant relationship between attitude and behavior (İnceoğlu, 2010). Within the scope, it can be said that the attitudes towards their leisure time, which they do not have difficulty in evaluating your leisure time, are positive, and in parallel it is an expected situation that behavioral intentions of turning towards leisure activities are high.